

Bir Haber: Ulusal Çekirdek Eğitim Programı Oluşturuldu

Ayşen Bulut

ÖZET

Ulusal Çekirdek Eğitim Programı (ÇEP) Tıp-Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyi'nin kararları doğrultusunda mezuniyet öncesi tıp eğitiminin standardizasyonunu sağlamak amacıyla hazırlanan ve tıp fakültelerinde 2003-2004 eğitim-öğretim döneminde uygulanmaya başlanacak olan bir müfredat programı. Bu yazıda, Konsey Sekreteri Prof.Dr. Ufuk Utku*'nun 15 Mart 2003 tarihinde, İstanbul Tabip Odası'nca düzenlenen Sağlık Haftası etkinlikleri içinde yer alan Tıp Eğitimi başlıklı panelde yaptığı sunudan da alıntılar yaparak sizleri bilgilendirmeyi amaçladık:

“Dünyada son 20 yılda tıp fakülteleri sayısındaki artışa paralel olarak, bazı fakülterde akademik, kurumsal ve finansal kaynak yetersizlikleri Dünya Tıp Eğitimi Federasyonunu harekete geçirmiş, öğretimde alt yapı durumu ve gereksinimler belirlenerek kalite gelişimi ve temel standartlar oluşturulması için etkinlikler yapılması planlanmıştır**. Bu sayede tıp fakültelerindeki eğitimin iyileştirilmesinin yanı sıra, hekimlerin eğitildikleri ülke dışında çalışmalarının da sağlanması amaçlanmıştır.

1970 yılında yalnızca dokuz tıp fakültesi olan ülkemizde 2002 yılında tıp fakültelerinin sayısı 50'ye ulaşmıştır. Halen, 40 fakülte öğrenci almaya başlamış, 27'si de mezun vermektedir***. Dolayısıyla yukarıda önerilen etkinlikler bizim için de geçerli olmuştur. Bu doğrultuda Tıp Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyi'nde müfredatla ilgili ilk tartışma Kasım 2000 tarihinde gerçekleştirildi. Konsey, tıp doktoru olan üniversite rektörleri, tıp fakültelerinin dekanları ve sağlıkla ilgili diğer fakülte ve yüksek okulların yöneticileri ve Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanının katılımıyla oluşuyor. Üniversiteler Arası Kurula bağlı bir YÖK kuruluşu olan Konseyin başkanı Trakya Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Osman İnci. Şubat 2001'de yapılan Konsey toplantısında tıp eğitiminin standardizasyonu için bir çekirdek müfredatın hazırlanmasına ve bu hazırlığı gerçekleştirmek için özel bir komisyon kurulmasına karar verildi. Ankara Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Nusret Aras'ın başkanlığında ilgili çalışmalar başladı ve bir yıl içinde sonlandırıldı. Konseyin Şubat 2002'de yaptığı toplantıda ise hazırlanan programın en geç 2003-2004 eğitim-öğretim döneminde, yani bu yıl uygulanmasına karar verildi. Kurulmuş olan Hazırlık Komisyonunun, bir izleme komisyonu kurulana kadar “Danışma Komisyonu” olarak izlem etkinliklerinde de görev yapması öngörüldü. Bu komisyonda tıp fakülteleri dekanları arasından görevlendirilmiş olan Prof.Dr. Sedef Gidener, Prof.Dr. İskender Sayek, Prof.Dr. Tümer Çorapçioğlu, Prof.Dr. Haldun Güner, Prof.Dr. Faruk Erzengin, Prof.Dr. Nejat Özbal ve Prof.Dr. Nurdan Tözüm görev yapıyor.”

Prof.Dr., İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, İstanbul
e-posta: womanchild@superonline.com

* Prof.Dr. Ufuk Utku, Trakya Üniversitesi, Tıp Fakültesi; Nöroloji Anabilim Dalı, Edirne

** WFME Task Force Copenhagen 14-16 October 1999, Medical Education, 2000; 34:665-75

*** Türk Tabipler Birliği Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Raporu, 2002

Öğrenmede amaç ve hedeflerin belirlenmesinin ne kadar önemli olduğunu, Bültenimizde daha önce yayınlanan iki yazımda vurgulamıştım. Bu nedenle, hazırlanan ilk taslakla ilgili görüş istendiğinde katkı yapma şansı bulduğum için sevinerek istenen görevi yerine getirdim. Dekanlığımız tarafından, konuyla ilgili olarak, Dekan Yardımcımız Prof. Dr. Ertan Onursal ve Prof. Dr. Feyza Darendeliler ile birlikte görevlendirildiğim de çalışmanın ilerleyen sürecinde yer aldım.

Bu sayıdan başlayarak ÇEP'in oluşturulma süreci ve içeriği ile bilgileri, çalışma raporları ve etkinliklerden kaynak alarak Bültenimizde paylaşmak, bu sayede gelecekte uygulama deneyimlerinin aktarımı için de ortam oluşturmak istiyoruz. Kurul tarafından onaylanan programda yer alan her amaç ve ilgili hedeflerinin fakültelerimizde uygulanan müfredat programının % 60'ında yer alması öngörülmüş. Bundan sonraki etkinlikler, dekanlıkların çabasıyla sürdürülecek. Fakültelerde bu doğrultuda çalışmalar sürüyor. Tüm bunların izlenmesi, geleceğin ilgi bekleyen en önemli etkinliği olacak.

Konuyla ilgili görüş ve uygulama deneyimlerinizi bize iletmenizi bekliyoruz.

HAZIRLIK

Uzun bir süreçte, büyük bir emek sonucu hazırlanan programa pek çok öğretim üyesi katkı yapmıştır. Bu süreç aşağıdaki adımlarla gerçekleştirilmiştir:

- 1) Çalışma kolaylığı nedeniyle Ankara ve İstanbul'da bulunan fakültelerin tıp eğitimi ile ilgili kuruluşlarının görevlileri, fakültelerindeki öğretim üyelerinin katılımıyla gereksinimleri göz önüne alarak, bir taslak hazırlamış bu daha sonra İstanbul, Ankara ve İzmir'de diğer fakültelerin öğretim üyelerinin katılımıyla geliştirilmiştir.
- 2) Hazırlanan son taslak tüm tıp fakültelerinin dekanlıklarına sunulmuş, görüşlerle olgunlaştırılmıştır.
- 3) Geliştirilen program Tıp-Sağlık Eğitim Konseyinde görüşülerek son hali verilmiştir.

Konuyla ilgili ilk toplantı, Nisan 2001'de Tıp Eğitim Konseyi Başkanı olan Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nusret Aras'ın himayesinde Ankara, Hacettepe ve Gazi Üniversitesi Tıp Fakültelerinden ilgili öğretim üyelerinin oluşturduğu bir çalışma grubu ile gerçekleştirildi. Bu çalışmada Ulusal Çekirdek Müfredat Hazırlama İlkeleri belirlendi. Atasever, Beşbaş, Bumin, Demirel, Dökmeci, Yılmaz, Kemahlı, Öztekin ve Öztürk'ten oluşan grup, bir eğitim programı geliştirmenin aşamalarına uygun olarak aşağıdaki işlevleri yerine getirdi:

Öncelikle, tıp fakültelerindeki mezuniyet öncesi eğitimin amaç ve hedefleri saptandı. Daha sonra, bu amaç ve hedeflere uygun çekirdek müfredat içeriğinin ortaya konmasını sağlayacak ilke ve ölçütler belirlendi. Bu ölçütlere göre ekipte yer alan her tıp fakültesinin "genel eğitim programını" (çekirdek müfredat ve seçmeli konular olarak) oluşturması öngörüldü, saptanan amaç ve hedefleri gerçekleştirecek içerik belirlendikten sonra hedef-içerik ilişkisini gösteren tabloların yapılması planlandı. Hazırlanan farklı çekirdek programlardaki ortak konuların "ulusal çekirdek programı" oluşturmasına karar verildi.

GELİŞME SÜRECİ

Bu doğrultuda İstanbul'da Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin bir ekip çalışmasıyla Liverpool Tıp Fakültesi örneğini de temel alarak geliştirdiği bir taslak üzerinde İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi Tıp Fakülteleri ilgilileri Ekim 2001'de bir araya gelerek çalıştılar.

Ankara'daki üniversitelerin ilgilileri de taslaklarını hazırlamışlardı. Kasım 2001'de Ankara ve İstanbul'da görevle ilgilenen öğretim üyeleri bir araya gelerek çalışmalarını paylaştı ve tüm hazırlıklardan ortak bir metin oluşturuldu. Bu çalışma sırasında programın geliştirilmesi için fakültelerin birbiriyle nasıl kıyasıya yarıştığını görmeyi isterdim. Tabii ki bir toplantıdan diğerine geçen sürede bir grup gönüllü öğretim üyesi, canla başla sürekli olarak çalışıyordu.

Son taslak bir de İzmir'de, oradaki tıp fakültelerinin ilgilileri ile paylaşıldı. En son taslak Aralık 2001'de, geniş bir katılımıla Ankara'da tamamlandı. Tüm tıp fakültelerinin görüşüne sunulduktan sonra da, programın son hali Şubat 2002'de Tıp-Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyi tarafından belirlendi.

Çok sayıda öğretim üyesinin emeğinin ürünü olan programın hazırlığı sırasında çalışanların adını burada yer sıkıntısı nedeniyle sıralayamıyoruz. Böylece görünmeyen isimsiz kahramanlara da haksızlık etmemiş oluruz. Ancak, Ankara Üniversitesi Rektörü ve Tıp Fakültesi Dekanı ile Marmara ve Hacettepe Tıp Fakülteleri Dekanları çalışmalara sürekli olarak katıldılar. Emeği geçen herkesi tüm öğretim üyeleri ve öğrenciler adına kutluyor, ilgileri için hepimiz adına teşekkür ediyoruz.

Yoğun bir emekle günler, geceler boyunca harcanan binlerce sayfa sonunda geliştirilen ÇEP Çalışma Raporunu ve ilgili listeyi bilginize sunuyoruz:

Türkiye’deki Tıp Fakülteleri İçin Ulusal Çekirdek Eğitim Programı Tıp-Sağlık Bilimleri Eğitim Konseyi Raporu, Şubat 2002, Adana

Tıp Fakültelerinin mezuniyet öncesi eğitimdeki amaç ve hedefleri ile müfredatı belirleme ilkelerine göre hazırlanan Ulusal Çekirdek Eğitim Programı başlıca üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde “**HASTALIK-DURUM-SEMPTOM LİSTESİ**” (407 madde) verilerek, ilgili sorun ile ilgili öğrencilere kazandırılması gereken bilginin derecesi belirtilmektedir. Raporun ikinci bölümünde öğrencilere kazandırılması gereken **BE CERİLER** (152 madde) listelenmiştir. Üçüncü bölümde ise iyi hekimlik uygulamaları için öğrencilere kazandırılması gereken **TUTUM VE DAVRANIŞLAR** (26 madde) listelenmiştir.

Tıp Fakültelerinin Mezuniyet Öncesi Eğitimindeki Amaç ve Hedefleri

AMAÇ

Tıp Fakültelerinin amacı:

- 1) Türkiye’nin sağlık sorunlarını bilen ve birinci basamakta bu sorunların üstesinden gelebilecek bilgi, beceri ve tutumlarla donanmış,
- 2) Birinci basamak sağlık kuruluşlarında hekimlik ve yöneticilik yapabilecek,
- 3) Mesleğini etik kuralları gözeterek uygulayan,
- 4) Araştırmacı ve sorgulayıcı olan,
- 5) Kendisini sürekli olarak yenileyip geliştiren,
- 6) Uluslararası düzeyde kabul edilen ölçütlerde pratisyen hekimler yetiştirmektir.

HEDEFLER

Tıp eğitimi sonunda kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve tutumlar aşağıdadır:

A) Bilinmesi, Kavranması, İrdelenmesi ve Uygulanması Hedeflenen Bilgiler:

- 1) Vücudun ve organ sistemlerinin normal yapı ve işlevini kavrama.
- 2) Homeostazi düzenleyen hücresel, biyokimyasal ve moleküler mekanizmaları bilme, tanıma ve tanımlama
- 3) Hastalıkların nedenlerini (genetik, gelişimsel, metabolik, toksik, mikrobiyolojik, otoimmün, neoplastik, dejeneratif, travmatik, v.b.) ve etki yollarını (patogenez) tanımlama.
- 4) Çeşitli hastalıklarda vücudun ve organ sistemlerinin yapı ve işlev değişikliklerini (patoloji ve fizyopatoloji) betimleme.
- 5) İnsan sağlığını bozan ekonomik, psikolojik, sosyal ve kültürel etmenleri tanıma.
- 6) Toplumda sık görülen hastalıkların epidemiyolojisi ve bunların sıklığının azaltılmasına yönelik yaklaşımları tanımlama.
- 7) Toplumda sık görülen hastalıkların en sık rastlanan klinik, laboratuvar, radyolojik ve patolojik bulgularını sıralama ve yorumlama.
- 8) Sık görülen hastalıkların tedavisinde bilimsel veriye dayalı, etkinliği yüksek yöntemleri sıralama ve seçme.
- 9) Klinik problemleri çözebilmek için tündengelim yoluyla akıl yürütme.
- 10) Yaşamı tehdit eden hastalıkları tanıma ve uygun ilk tedavilerini yapma, gerektiğinde yönlendirme.
- 11) Sağlık hizmetlerinin yönetimi, sunulması, örgütlenmesi ve finansman vb. bilme.
- 12) Hekimlik uygulamasının yasal kurallarını bilme ve uygulama.
- 13) Hekimlik sanatının etik kavram ve ilkelerini bilme ve özellikle yaşamın başında ve sonunda ortaya çıkabilen etik sorunlarda karar verme.

- 14) Kişileri hastalık ya da sakatlanma riskiyle karşı karşıya bırakabilecek etkenleri saptama ve bu risklerle risk altındaki bireyleri önceden ya da hastalığın erken evresinde belirleme ve gerekli önlemleri alma.

B-Kazandırılması Hedeflenen Devrimsel Beceriler:

- 1) Ayrıntılı ve güvenilir anamnez alma.
- 2) Tam ve ayrıntılı fizik muayene yapma.
- 3) Tanı ve tedavide sık kullanılan tıbbi girişimleri yapma (damara girme, intravenöz kateter yerleştirme, torakosentez, lomber ponksiyon, nazogastrik sonda yerleştirme, idrar sondası koyma, kesiklerin dikilmesi, v.b.).

C-Kazandırılması Hedeflenen Mesleki Tutumlar:

- 1) Hastalıkların nedenleri, tanı ve tedavilerinde bilimsel yöntemlerin gücünü anlama ve benimseme.
- 2) İnsan ve hasta haklarına saygılı olma, hasta bilgilerinin gizliliği ilkesini bir davranış biçimi olarak benimseme.
- 3) Hasta-hekim ilişkilerinde şefkatli, dürüst ve güvenilir olma.
- 4) Meslek yaşamları boyunca ilişki kuracakları hasta aileleri, meslekdaşları ve diğer bireylerle ilişkilerinde doğru, dürüst ve tutarlı davranışlar sergileme
- 5) Her zaman için hastalarının çıkarlarını kendi çıkarlarından üstün tutma.
- 6) Toplum ve bireylerin sağlığını korumak için konuyla ilgili diğer meslek çalışanları, resmi ve özel sağlık kurumları ve ilgili diğer kuruluşlarla işbirliği yapma sorumluluğu taşıma.
- 7) Hastalar, hasta aileleri, meslekdaşlar ve ilgili diğer kişilerle yazılı ve sözlü olarak etkili iletişim kurma.
- 8) Ölümcül hastalıkların yönetimi, afet ve kriz dönemleri gibi zor durumlarda etik yaklaşımda bulunma.
- 9) Ücret ödeyemeyecek hastaların bakımını sağlama ve alt sosyoekonomik düzeydeki topluluklara sağlık hizmetlerinin ulaşması için çaba gösterme.
- 10) Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, mesleki uygulamalardaki değişimlere ve toplum gereksinimlerine yanıt verebilmek için bilgiye ulaşma yollarını öğrenme.
- 11) Yaşam boyu ve kendi kendine öğrenmenin önemini kavrama ve benimseme.

Tıp Eğitimi sonunda mezun olan bir hekimin bu hedefleri yansıtan hedef davranışları edinmesi beklenir.

TIP FAKÜLTELERİ İÇİN ÇEKİRDEK EĞİTİM PROGRAMI HAZIRLAMA İLKELERİ

Temel İlkeler:

Çekirdek müfredata girecek konular,

- 1- Tıp eğitiminin amaç ve hedeflerine ve
- 2- Sağlık ocağı hekiminin görevlerine uygun olmalıdır.

Klinik Konuların Seçimi İle İlgili Ölçütler:

Çekirdek müfredata girebilecek konuların seçimi aşağıda açıklanan “Değerlendirme Çizelgesi”ne (Puanlama Çizelgesi) göre yapılmıştır.

Klinik konuları belirleyecek komisyonun üyeleri, çizelgede yer alan sekiz sorunun her birini bireysel olarak 0-2 arasında puanlamışlardır. Önerilen ders konusu, ilgili soruya hiç uygun değilse “0”, biraz uygunsa “1”, çok uygunsa “2” olarak puanlanmıştır.

- 1- Komisyondaki bütün üyelerin verdiği yanıtlar toplanarak komisyondaki üye sayısına bölünerek bir ortalama bulunmuş ve çizelge üzerine kaydedilmiştir.
- 2- Önerilen ders konusunun aldığı değerlerin çizelgedeki toplamı 8 ve daha yukarı ya da söz konusu konu sekiz sorudan en az 3 tanesinden “2” tam puan almış ise, o konu çekirdek müfredata alınmıştır.

Klinik Bilimler Değerlendirme Çizelgesi

Soru	Ortalama Puan
Konu, önemli bir sağlık sorunuyla mı ilgilidir? (*)	
Konunun bir pratisyen hekim tarafından bilinmemesi bir bireyin yaşamını ya da yaşam kalitesini tehdit eder mi?	
Konu, bir pratisyen hekimin acil tanı koymasını gerektiren bir durum mudur?	
Konu, pratisyen hekim tarafından yapılabilecek bir acil girişimle ilgili bilgi ve beceri kazandırmakta mıdır?	
Konu, bir pratisyen hekimin kendisinin girişim yapması gerekmeyen, ancak ön tanıyla bir merkeze sevkini gerektiren bir durum mudur?	
Konu, önemli bir koruyucu hekimlik uygulamasını içermekte midir?	
Konu, birinci basamakta tanı konulabilecek bir hastalıkla ilgili bilgi ve beceri kazandırmakta mıdır?	
Konu, birinci basamakta tedavi edilebilecek ve evde ve ayakta izlenebilecek bir sorunla ilgili bilgi ve beceri kazandırmakta mıdır?	
TOPLAM	

(*) Önemli sağlık sorunu, bir toplumda en sık görülen, en çok öldüren, en çok sakat bırakan ya da en çok iş gücüne engel olan hastalık ya da durumdur.

NOT : Konu, bir pratisyen hekimin sorumlulukları ile doğrudan ilgili ise, başka hiçbir kritere uymasa bile çekirdek müfredatta yer almalıdır.

Temel bilim alanındaki konuların seçimi ile ilgili ölçütler:

Çekirdek müfredata girebilecek temel bilim konularının seçimi aşağıda açıklanan “Değerlendirme Çizelgesi”ne (Puanlama Çizelgesi) göre yapılmıştır. Çizelge, klinik bilimler ilgili bölümde açıklandığı gibi doldurulacak ve değerlendirilecektir. Çizelgedeki toplam puanı 3 ve daha yukarı olan ya da üç sorudan en az birinden alınan puanı 2 olan konular çekirdek müfredata alınmıştır.

Temel Bilimler Değerlendirme Çizelgesi

Soru	Ortalama Puan
Klinik bilim konularından en az birisi ile ilgili midir?	
Klinik bilim konularından en az birisinin anlaşılması ve uygulanması için gerekli bir ön bilgi ya da temel bilgi niteliğinde midir?	
Konunun bilinmemesi öğrencinin genel tıp bilgisinde önemli bir eksiklik oluşturacak mıdır?	
TOPLAM	

HASTALIK-DURUM-SEMPTOM LİSTESİ

Bu listede yer alan sorunlar ile ilgili öğrencilere kazandırılması düşünülen bilgi düzeyleri aşağıdaki kısaltmalar ile tanımlanmıştır.

TT = Mezunlar bu hastalıkların **tanısını**, **ayırıcı tanısını** bilmeli ve **tedavi** edebilmeli, hastalığın tüm sürecini izleyebilmeli.

T = Mezunlar bu hastalıkların **tanısını** koyabilmeli, tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön girişimleri yaparak, uzmana yönlendirmeli

B = Mezunlar bu hastalıklar hakkında **bilgi sahibi** olmalı ve gerekli ön girişimleri yaparak, hastayı bir uzmana yönlendirebilmeli

A = Mezunlar bu durumlarda **acil girişimleri** yapabilmeli

K= Mezunlar bu hastalıklar hakkında **bilgi sahibi** olmalı ve ilgili **korunma yöntemlerini** bilmeli

Liste iki kopya biçiminde düzenlenmiştir. Birinci listede **hastalık-durum-semptomlar ABC sırasında** verilmiştir. İkinci listede ise ilgili oldukları **sistemler içinde ABC sırası** yapılmıştır. Çoğunun birden çok sistemi ilgilendirmesi nedeniyle, birinci liste değil, ikinci liste aşağıda sunulmuştur.

Liste 2: Sistemler içinde hastalık-durum-semptomlar ABC sırası ile

Hastalık-durum-semptom	Bilgi derecesi	Sistem/ler
Adli olguya yaklaşım	T-A	Acil, yoğun bakım
Akut apandisit	T-A	Acil, yoğun bakım
Anafilaksi	TT-A	Acil, yoğun bakım
Boğulmalar	A	Acil, yoğun bakım
Donma	A	Acil, yoğun bakım
Elektrik çarpması	A	Acil, yoğun bakım
Epistaksis	T-A	Acil, yoğun bakım
Hipertermi	A	Acil, yoğun bakım
Isırık	A	Acil, yoğun bakım
Isırma ve sokma, böcek ve yılan	A	Acil, yoğun bakım
Kostik madde içimi	A	Acil, yoğun bakım
Ölüm, ani	A	Acil, yoğun bakım
Şok	T-A	Acil, yoğun bakım
Travmalı hastaya yaklaşım	A	Acil, yoğun bakım
Yanıklar	A	Acil, yoğun bakım
Zehirlenmeler	A	Acil, yoğun bakım
Genito-üriner sistem travmaları	T-A	Acil, yoğun bakım, genito-üriner
Karın travmaları	T-A	Acil, yoğun bakım, Gastrointestinal
Akne vulgaris	TT	Deri ve yumuşak doku
Deri lezyonları, elementer	T	Deri ve yumuşak doku
Deri ve yumuşak doku enfeksiyonları, enfestasyonları	TT	Deri ve yumuşak doku
Deri yaralanmaları	A	Deri ve yumuşak doku
Dermatit, arabezi sonucu	TT	Deri ve yumuşak doku
Dermatit, atopik	T	Deri ve yumuşak doku
Dermatozlar, reaktif (Eritema nodosum, eritema multiforme)	B	Deri ve yumuşak doku
Güneş ışınları ve korunma yolları	B-K	Deri ve yumuşak doku
Psöriasis, liken planus, pityriasis rosea	T	Deri ve yumuşak doku
Ürtiker ve anjioödem, akut	TT-A	Deri ve yumuşak doku
Behçet hastalığı	T	Deri ve yumuşak doku, multisistem
Deri tümörleri	T-K	Deri ve yumuşak doku, onkoloji
Meme akıntısı	B	Deri ve yumuşak doku, onkoloji
Memede kitle	T	Deri ve yumuşak doku, onkoloji
Angina pectoris	TT-K	Dolaşım
Aort anevrizması	T	Dolaşım
Aritmiler, supraventriküler	T-A	Dolaşım
Aritmiler, ventriküler	T-A	Dolaşım
Arter ve ven yaralanmaları	A	Dolaşım
Ateroskleroz	B-K	Dolaşım
AV blok	T	Dolaşım
Ekstremitte iskemisi, akut ve kronik	T-A	Dolaşım

Endokardit	T-K	Dolaşım
Hipertansiyon	TT-A-K	Dolaşım
Kalp hastalıkları, konjenital	B	Dolaşım
Kalp kapak hastalıkları	T	Dolaşım
Kalp yetmezliği	TT-A	Dolaşım
Kalpte üfürüm, masum	T	Dolaşım
Karotis arter darlığı	B	Dolaşım
Miyokard infarktüsü	TT-A-K	Dolaşım
Miyokardit/kardiyomiyopati	B	Dolaşım
Periferik damar hastalıkları	T	Dolaşım
Perikardiyal efüzyon, tamponat	T-A	Dolaşım
Romatizmal ateş, akut	TT-K	Dolaşım
Senkop	T-A	Dolaşım
Varis, ekstremit	T	Dolaşım
Ven trombozu, derin	TT-K	Dolaşım
Addison hastalığı	T	Endokrin
ADH salınımı, uygunsuz	B	Endokrin
Adrenal hiperplazi, konjenital	T	Endokrin
Adrenal yetmezlik krizi, akut	A	Endokrin
Avitaminozlar	TT-K	Endokrin
Büyüme-gelişme geriliği	T-K	Endokrin
Cushing hastalığı, sendromu	B	Endokrin
Diyabet ketoasidozu	A	Endokrin
Diyabet komplikasyonları	T	Endokrin
Diyabetes insipidus	B	Endokrin
Diyabetes mellitus	TT-K	Endokrin
Diyabetes mellitus, gebelikte	T	Endokrin
Feokromositoma	B	Endokrin
Guatr	T-K	Endokrin
Hiperkalsemi	T	Endokrin
Hiperlipidemi	TT - K	Endokrin
Hiperparatiroidizm	B	Endokrin
Hipertiroidizm	T	Endokrin
Hipofiz bozuklukları	B	Endokrin
Hipoglisemi	A	Endokrin
Hipokalsemi	T-A	Endokrin
Hipoparatiroidizm	B	Endokrin
Hipotiroidizm, çocuk	TT	Endokrin
Hipotiroidizm, erişkin	T	Endokrin
Kuşkulu genitalya	T	Endokrin
Metabolik hastalıklar	B	Endokrin
Obezite	T-K	Endokrin
Osteoporoz	T-K	Endokrin
Puberte, erken	T	Endokrin
Puberte, gecikmiş	T	Endokrin
Raşitizm, dirençli	B	Endokrin
Raşitizm, nutrisyonel	TT-K	Endokrin
Tetani	A	Endokrin
Tiroid kanseri	B	Endokrin
Genetik hastalıklar, sık görülen	B	Genel konular

İlaç etkileşimleri,önemli	T-K	Genel konular
İlaçların istenmeyen etkileri	T-K	Genel konular
İşçi sağlığı ve meslek hastalıkları	TT-K	Genel konular
Katılma nöbetleri	B	Genel konular
Organ ve doku nakli	B	Genel konular
Yaşlılık ve sorunları	TT-K	Genel konular
Kanser	T-K	Genel onkoloji
Nöroblastoma	B	Genel onkoloji
Onkolojik aciller	T-A	Genel onkoloji
Onkolojik ağrı	T	Genel onkoloji
Paraneoplastik sendromlar	B	Genel onkoloji
Wilms tümörü	B	Genel onkoloji
Amenore	T	Genitoüriner
Amiloidoz	B-K	Genitoüriner
Anüri	A	Genitoüriner
Böbrek / üreter koliği	TT	Genitoüriner
Böbrek anomalileri	T	Genitoüriner
Böbrek tümörleri	B	Genitoüriner
Böbrek yetmezliği, akut	T-K	Genitoüriner
Böbrek yetmezliği, kronik	B	Genitoüriner
Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar	TT-K	Genitoüriner
Dismenore	TT	Genitoüriner
Disüri	T	Genitoüriner
Doğum eylemi, normal	TT	Genitoüriner
Doğum eylemi, sorunlu	T	Genitoüriner
Doğumda asfiksi	A	Genitoüriner
Doğumda fetal distres	T-A	Genitoüriner
Eklampsi	T-A-K	Genitoüriner
Endometriyozis	B	Genitoüriner
Fimosis ve parafimosis	T	Genitoüriner
Gebeliğin sonlandırılması	B	Genitoüriner
Gebelik, çoğul	T	Genitoüriner
Gebelik, ektopik	T	Genitoüriner
Gebelik, normal	TT	Genitoüriner
Gebelik, riskli	T	Genitoüriner
Gebelikte kanama	T	Genitoüriner
Gebelikten korunma	TT	Genitoüriner
Glomerulonefrit (Akut poststreptokoksik)	TT-K	Genitoüriner
Glomerulonefrit, akut	T	Genitoüriner
Glomerulonefrit, kronik	B	Genitoüriner
Hematüri	T-A	Genitoüriner
Hemolitik üremik sendrom	B	Genitoüriner
Hidrosel	T	Genitoüriner
Hiperemezis gravidarum	TT	Genitoüriner
Hipospadiasis, epispadiasis	T	Genitoüriner
Hirsutizm	T	Genitoüriner
İnfertilite, erkek	B	Genitoüriner
İnfertilite, kadın	B	Genitoüriner
İnmemiş testis	T	Genitoüriner
Menopoz	T	Genitoüriner

Menstruasyon kanaması, şiddetli	T	Genitoüriner
Mesane kanseri	B	Genitoüriner
Nefrotik sendrom	T	Genitoüriner
Over kanseri	B	Genitoüriner
Pelvik ağrı	B	Genitoüriner
Pelvik kitle	B	Genitoüriner
Postmenopozal kanama	T	Genitoüriner
Postpartum kanama	TT	Genitoüriner
Preeklampsi	TT-A-K	Genitoüriner
Premenstruel sendrom	T	Genitoüriner
Prostat hipertrofisi, "benign"	T	Genitoüriner
Prostat kanseri	B	Genitoüriner
Proteinüri	T	Genitoüriner
Servikal yayma, anormal	T	Genitoüriner
Serviks kanseri	T-K	Genitoüriner
Testis torsiyonu	T-A	Genitoüriner
Testis tümörü	T	Genitoüriner
Tubulointerstisyel hastalıklar	B	Genitoüriner
Üretral akıntı	T-K	Genitoüriner
Üriner inkontinens	T	Genitoüriner
Üriner sistem enfeksiyonu (alt ve üst), akut	TT	Genitoüriner
Vajinal kanama	T-A	Genitoüriner
Varikosel	T	Genitoüriner
Prenatal tanı	B	Genito-Üriner, Genel
Sıvı ve elektrolit, asit-baz denge bozuklukları	TT-A	Genito-Üriner, Genel
Asit	T	Gastrointestinal
Bağırsak hastalığı, inflamatuvar	B	Gastrointestinal
Bağırsak hastalığı, irritabl	TT	Gastrointestinal
Dispepsi	T	Gastrointestinal
Divertiküler hastalıklar	B	Gastrointestinal
Diyare	TT-A-K	Gastrointestinal
Fekal inkontinans	B	Gastrointestinal
Fıtıklar	T-A	Gastrointestinal
Gastroenteritler	TT-K	Gastrointestinal
Gastrointestinal sistem kanserleri	B	Gastrointestinal
Gastrointestinal sistem motilite bozuklukları	B	Gastrointestinal
Gastrointestinal sistemde yabancı cisim	T-A-K	Gastrointestinal
Gastro-özefageal reflü	TT	Gastrointestinal
Hemoroid	TT	Gastrointestinal
Hepatik koma	T-A	Gastrointestinal
Hepatit, akut	TT-K	Gastrointestinal
Hepatit, kronik	T-K	Gastrointestinal
İntestinal obstrüksiyon	T	Gastrointestinal
İnvajinasyon	B	Gastrointestinal
Kabızlık	TT	Gastrointestinal
Kanama, alt gastrointestinal	T	Gastrointestinal
Kanama, üst gastrointestinal	T-A	Gastrointestinal
Karaciğer sirozu ve komplikasyonları	T	Gastrointestinal
Karın ağrısı, kronik	T	Gastrointestinal
Karın duvarı hernileri, doğumsal ve edinsel	T-A	Gastrointestinal

Karın, akut	T	Gastrointestinal
Kist hidatik hastalığı	T-K	Gastrointestinal
Kolesistit	T	Gastrointestinal
Malabsorbsiyonlar	B	Gastrointestinal
Malnutrisyon	TT-K	Gastrointestinal
Özafagus atrezisi	T	Gastrointestinal
Pankreatit, akut	T-A	Gastrointestinal
Pankreatit, kronik	B	Gastrointestinal
Peptik ülser	TT	Gastrointestinal
Perianal abse, fissür, fistül	T	Gastrointestinal
Peritonit	T	Gastrointestinal
Pilor stenozu	T	Gastrointestinal
Poliposis	B	Gastrointestinal
Rektum kanseri	T	Gastrointestinal
Sarılık	T	Gastrointestinal
Yarık dudak - damak	T	Gastrointestinal
Yutma güçlüğü	T	Gastrointestinal
Ailevi Akdeniz Ateşi	T	Hareket
Artrit (reaktif, septik)	T	Hareket
Bağ dokusu hastalıkları (Sistemik lupus eritematosus, skleroderma vd.)	B	Hareket
Bel ve sırt ağrısı	TT-K	Hareket
Crush yaralanması	TAK	Hareket
Çıkık, ekstremitte	T-A	Hareket
Disk hernisi	T	Hareket
Ekstremitte yaralanmaları	A	Hareket
Ev kazaları	K	Hareket
Fibromiyalji	T	Hareket
Gazlı gangren	T	Hareket
Henoch-Schönlein Purpurası	T	Hareket
Kalça displazisi (kalça çıkığı), gelişimsel	T-K	Hareket
Kemik tümörleri	B	Hareket
Kırık, ekstremitte	T-A	Hareket
Kırık, patolojik	B	Hareket
Kompartman sendromu	TAK	Hareket
Kristal artropatileri	T	Hareket
Ligaman yaralanmaları	T	Hareket
Omurga yaralanmaları	T-A	Hareket
Osteoartrit	TT	Hareket
Osteomyelit	B	Hareket
Romatoid artrit	T	Hareket
Skolyoz, kifoz	B	Hareket
Spondiloartropatiler	B	Hareket
Tenosinovitler	T	Hareket
Tortikolis	T	Hareket
Vaskülit	B	Hareket
Anemi, aplastik	T	Hemopoetik
Anemi, demir eksikliği	TT-K	Hemopoetik
Anemi, hemolitik	B	Hemopoetik
Anemi, megaloblastik	T-K	Hemopoetik

Hemoglobinopatiler	T-K	Hemopoetik
Hemokromatoz	B	Hemopoetik
İmmün yetmezlikler, primer	B	Hemopoetik
Kan ve ürünleri transfüzyonu , komplikasyonları	TT-A	Hemopoetik
Kanama diatezleri ve hemofililer	T-A	Hemopoetik
Lenfoproliferatif hastalıklar	B	Hemopoetik
Lösemiler	T	Hemopoetik
Myeloproliferatif hastalıklar	B	Hemopoetik
Wilson hastalığı (Genel)	B	Hemopoetik
Yaygın damar içi pıhtılaşma	A	Hemopoetik
AIDS ve HIV	B-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Ateş, nedeni bilinmeyen	B	Multisistem Enfeksiyonlar
Bağışıklama	TT	Multisistem Enfeksiyonlar
Boğmaca	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Bruselloz	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Difteri	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Döküntülü hastalıklar	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Gastrointestinal sistem parazitozları	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Hastane enfeksiyonları	T-K	Multisistem Enfeksiyonlar
İmmün yetmezlikli hastalarda enfeksiyonlar	B	Multisistem Enfeksiyonlar
İntrauterin enfeksiyonlar	T-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Kuduz	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Layşmanya	B	Multisistem Enfeksiyonlar
Lenfadenopati	T	Multisistem Enfeksiyonlar
Meningokoksemi	TT-A-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Poliomyelit	T-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Salmonella enfeksiyonları	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Sepsis	T-A	Multisistem Enfeksiyonlar
Sıtma	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Şistozomiyazis	B	Multisistem Enfeksiyonlar

Tetanoz	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Tüberküloz	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Zehirlenme, besin	TT-K	Multisistem Enfeksiyonlar
Diyabetik anne bebeği	T-K	Perinatoloji-Neonatoloji
Doğum travması	T-K	Perinatoloji-Neonatoloji
Doğuştan anomaliler, yapısal	T	Perinatoloji-Neonatoloji
Doğuştan metabolik hastalıklar	T-A	Perinatoloji-Neonatoloji
İntrauterin büyüme geriliği	T-K	Perinatoloji-Neonatoloji
Süt verme sorunları	TT-K	Perinatoloji-Neonatoloji
Yenidoğan, konjuktivit	TT	Perinatoloji-Neonatoloji
Yenidoğan, metabolik hastalıklar	TT-A-K	Perinatoloji-Neonatoloji
Yenidoğan, perinatal asfiksi	T-A-K	Perinatoloji-Neonatoloji
Yenidoğan, resusitasyon	A	Perinatoloji-Neonatoloji
Yenidoğan, obstrüktif üropati	T	Perinatoloji-Neonatoloji, Genito-üriner
Yenidoğan sarılığı	T-K	Perinatoloji-Neonatoloji, Gastrointestinal
Yenidoğan, intestinal obstrüksiyon (BKZ. İntestinal obs. T Yenidoğan)	T	Perinatoloji-Neonatoloji, Gastrointestinal
Polisitemi	T	Perinatoloji-Neonatoloji, Hematopoetik
Yenidoğan, konvulsiyon	A	Perinatoloji-Neonatoloji, Sinir-duyu
Yenidoğan, prematüre retinopati	B	Perinatoloji-Neonatoloji, Sinir-duyu
Yenidoğan, sepsis ve menenjit	T-K-A	Perinatoloji-Neonatoloji, Sinir-duyu
Solunum güçlüğü, yenidoğan	T-A	Perinatoloji-Neonatoloji, Solunum
Yenidoğan, prematürelilik	T-K	Perinatoloji-Neonatoloji, Solunum
Bilimsel araştırma yöntemleri ve yönetimi	B	Sağlık yönetimi
Bireysel ve toplumsal sağlık gereksinimi belirleme	B	Sağlık yönetimi
Çevre ve sağlık etkileşmesi	B	Sağlık yönetimi
Güvenli ve mutlu cinsel yaşam	B	Sağlık yönetimi
Güvenli yaşam	B	Sağlık yönetimi
Sağlığın geliştirilmesi	B	Sağlık yönetimi
Sağlık bakımı sağlarken teknolojilerin etik ve maliyet-etkin olarak kullanılması	B	Sağlık yönetimi
Sağlık göstergelerinin tanımı, belirlenmesi ve ülkemizdeki durum	B	Sağlık yönetimi
Sağlık sistemleri ve ekonomisi	B	Sağlık yönetimi
Sağlıkta ekip çalışması ve liderlik	B	Sağlık yönetimi
Toplum katılımını sağlama	B	Sağlık yönetimi
Toplumda bulaşıcı hastalıklar ile mücadele	B	Sağlık yönetimi
Türkiye’de sağlık hizmetlerinin sunumu	B	Sağlık yönetimi
Üreme sağlığı ve üreme hakkı	B	Sağlık yönetimi

Afazi, motor ve duyuşsal	T	Sinir-Duyu
Afektif bozukluk, bipolar	T	Sinir-Duyu
Alkol, ilaç ve madde bağımlılığı, yoksunluk ve intoksikasyonu	T-A-K	Sinir-Duyu, Sağlık yönetimi
Anksiyete	TT	Sinir-Duyu
Baş ağrısı	TT	Sinir-Duyu
Baş-boyun kanserleri	B	Sinir-Duyu
Beyin ödemi	T-A	Sinir-Duyu
Bilinç bulanıklığı	A	Sinir-Duyu
Cinsel bozukluklar	B	Sinir-Duyu
Denge ve hareket bozuklukları	B	Sinir-Duyu
Depresyon	TT	Sinir-Duyu
Dikkat eksikliği, hiperaktivite ve bilinç bozuklukları	T	Sinir-Duyu
Epilepsi	T-A	Sinir-Duyu
Fobik bozukluklar	T	Sinir-Duyu
Glokom	B	Sinir-Duyu
Görme bozukluğu	T	Sinir-Duyu
Görme kaybı, akut (optik nevrit)	B	Sinir-Duyu
Görme, çift	T	Sinir-Duyu
Göz travması, mekanik ve kimyasal	A	Sinir-Duyu
Guillain Barré Sendromu	T-A	Sinir-Duyu
Hidrocefali	T	Sinir-Duyu
İnme	TA	Sinir-Duyu
İntihar girişimi	A	Sinir-Duyu
İskemik ataklar, geçici	T-A	Sinir-Duyu
İşitme bozukluğu	T	Sinir-Duyu
Kafa içi basınç artması sendromu (KİBAS; akut serebrovasküler olaylar)	T-A	Sinir-Duyu
Kafa içi vasküler malformasyonlar	B	Sinir-Duyu
Kafa içi yer kaplayan lezyonlar	B	Sinir-Duyu
Kafa travması	A	Sinir-Duyu
Kas hastalıkları-miyopatiler	B	Sinir-Duyu
Katarakt	B	Sinir-Duyu
Kırmızı göz	T-A	Sinir-Duyu
Kişilik bozuklukları	B	Sinir-Duyu
Kognitif bozukluklar (Demans/unutkanlık, delirium)	T	Sinir-Duyu
Koma	T-A	Sinir-Duyu
Konuşma bozukluğu	B	Sinir-Duyu
Konversiyon reaksiyonları, akut	A	Sinir-Duyu
Konvülsiyon	A	Sinir-Duyu
Konvülsiyon, febril	TTAK	Sinir-Duyu
Mani, akut	T-A	Sinir-Duyu
Menenjit, ensefalit	TT-AK	Sinir-Duyu
Migren	TT	Sinir-Duyu
Mikro-makrosefali	T	Sinir-Duyu
Multipl skleroz	B	Sinir-Duyu
Myastenia gravis	B	Sinir-Duyu
Myastenik ve kolinerjik kriz	A	Sinir-Duyu
Nevraljiler	T	Sinir-Duyu
Nöral tüp defektleri	T-K	Sinir-Duyu

Nöropati, periferik	B	Sinir-Duyu
Obsesif-kompulsif bozukluk	T	Sinir-Duyu
Otitler	TT	Sinir-Duyu
Otizm	T	Sinir-Duyu
Panik atak bozukluğu	TT	Sinir-Duyu
Parkinson hastalığı	T	Sinir-Duyu
Post-travmatik stres bozukluğu	T	Sinir-Duyu
Psikosomatik bozukluklar (fonksiyonel sendromlar)	T	Sinir-Duyu
Psikoz	T-A	Sinir-Duyu
Santral sinir sistemi enfeksiyonları	T	Sinir-Duyu
Serebral palsi	T	Sinir-Duyu
Ses kısıklığı	T	Sinir-Duyu
Solunum yolu enfeksiyonları (üst), akut	TT	Sinir-Duyu
Solunum yolu enfeksiyonları (üst), kronik	TT	Sinir-Duyu
Spinal kord bası sendromu	T	Sinir-Duyu
Şaşılık	T	Sinir-Duyu
Taşıt tutması	TT-K	Sinir-Duyu
Tinnitus	T	Sinir-Duyu
Uyku bozuklukları	T	Sinir-Duyu
Vertigo	T	Sinir-Duyu
Yeme Bozuklukları (Anorexia Nervosa, Bulimia Nervosa)	B	Sinir-Duyu
Yenidoğan, hipotonik	B	Sinir-Duyu
Polimiyozit ve dermatomyozit	B	Sinir-Duyu, Hareket
Akciğer hastalığı, kronik obstrüktif	TT-A-K	Solunum
Akciğer hastalıkları, interstisyel	B	Solunum
Akciğer kanseri	T-K	Solunum
Akciğer sorunları, (yükseklik ve dalma ile ilgili)	B	Solunum
Ampiyem	T-A	Solunum
Aspirasyon, yabancı cisim	A	Solunum
Astım	TT-A	Solunum
Bronşiektaziler	B	Solunum
Bronşiolit	T-A	Solunum
Dispne	T-A	Solunum
Doğumsal AC ve havayolu anomalileri	B	Solunum
Göğüs duvarı anomalileri	B	Solunum
Hemoptizi	T-A	Solunum
Kistik fibroz	B	Solunum
Laringeal obstrüksiyon	T-A	Solunum
Nazal obstrüksiyon, yabancı cisim	A	Solunum
Öksürük	TT	Solunum
Plevral efüzyon	TT	Solunum
Pnömoniler	TT-A-K	Solunum
Pnömotoraks	TT-A	Solunum
Pulmoner hipertansiyon	T	Solunum
Sarkoidoz	B	Solunum
Uyku-apne sendromu	B	Solunum
Akciğer embolisi	T-A	Solunum, Dolaşım
Akciğer ödemi	T-A	Solunum, Dolaşım
Hipoksi	T-A	Solunum, Dolaşım
Kor pulmonale	T	Solunum, Dolaşım

Siyanoz	A	Solunum, Dolaşım
Toraks travmaları	A	Solunum, Dolaşım
Vena cava superior sendromu	T	Solunum, Dolaşım
Anorexia Nervosa (BKZ. Yeme Bozuklukları)		
Asit-baz denge bozuklukları (BKZ. Sıvı ve elektrolit, asit-baz denge boz.)		
Besin zehirlenmesi (BKZ. Zehirlenme, besin)		
Enfeksiyon, üriner sistem (BKZ. Üriner sistem enfeksiyonu)		
Enfeksiyonlar İmmün yetm. hastada (BKZ. İmmün yetm hastalarda enf.)		
Enfeksiyonlar, cinsel yolla bulaşan (BKZ. Cinsel yolla bulaşan enf.)		
Enfeksiyonlar, deri ve yumuşak doku (BKZ. Deri ve yumuşak doku enf.)		
Enfeksiyonlar, hastane (BKZ. Hastane enfeksiyonları)		
Enfeksiyonlar, intrauterin (BKZ. İntra+A279terin enfeksiyonlar)		
Enfeksiyonlar, salmonella (BKZ. Salmonella Enfeksiyonları)		
Enfeksiyonlar, santral sinir sistemi (BKZ. Santral sinir sistemi enf.)		
Fonksiyonel sendromlar (BKZ. Psikosomatik bozukluklar)		
İmmünizasyon (BKZ. bağışıklama)		
İntestinal obstrüksiyon, yenidoğan (BKZ. Yenidoğan, intestinal obs.)		
İntoksikasyonlar (BKZ. Zehirlenmeler)		
Konvülsiyon, yenidoğan (BKZ. Yenidoğan, konvülsiyon)		
Metabolik hastalıklar, yenidoğan (BKZ. Yenidoğan, metabolik hastalıklar)		
Obstrüktif üropati,yenidoğan (BKZ. Yenidoğan obs. üropati)		
Perinatal asfiksi (BKZ. Yenidoğan, perinatal asfiksi)		
Prematüre retinopati (BKZ. Yenidoğan, prematüre retinopati)		
Prematürelilik (BKZ. Yenidoğan, prematürelilik)		
Pulmoner emboli (BKZ. Akciğer embolisi)		
Sarılık, yenidoğan (BKZ. Yenidoğan sarılığı)		
Sepsis ve menenjit, yenidoğan (BKZ. Yenidoğan, sepsis ve menenjit)		
Travma, doğum (BKZ. Doğum travması)		
Travma, genito-üriner sistem (BKZ. Genito-üriner sistem travmaları)		
Travma, göz (BKZ. Göz travması, mekanik ve kimyasal)		
Travma, kafa (BKZ. Kafa travması)		
Travma, karın (BKZ. Karın travmaları)		
Travma, toraks (BKZ. Toraks travmaları)		
Tütün (Bkz. Alkol, ilaç ve madde bağımlılığı, yoksunluk ve intoksikasyonu)		
Ürolithiazis (BKZ. Böbrek / üreter taşları)		
Yabancı cisim aspirasyonu (BKZ. Aspirasyon, yabancı cisim)		
Yaralanma, arter ve ven (BKZ. Arter ve ven yaralanmaları)		
Yaralanma, crush (BKZ. Crush yaralanması)		
Yaralanma, deri (BKZ. Deri yaralanmaları)		
Yaralanma, ligaman (BKZ. Ligaman yaralanmaları)		
Yaralanma, omurga (BKZ. Omurga yaralanmaları)		

BECERİ LİSTESİ

Beceri listesinde sayılan beceriler ile ilgili iki düzey ayrılmıştır. Aşağıda bu düzeyler ile ilgili açıklama ve becerilerin hangi başlıklar altında verildiği anılmaktadır.

B.1. Bir tıp fakültesi mezununun mutlaka öğrenmesi ve/veya kesinlikle ustalaşmış olması gereken beceriler ve sonuçlarını mutlaka yorumlayabilmesi gereken testler

I-UYGULAMALI BECERİLER

Öykü alma, kayıt tutma ve rapor hazırlama

Fizik muayene

Laboratuvar testleri ve ilgili diğer işlemler

Girişimler

İlk ve acil yardım için gerekli girişimler

II- ENTELLEKTÜEL BECERİLER

Bilginin değerlendirilmesi

Koruyucu hekimlik uygulamaları

III- İLETİŞİMSEL BECERİLER

IV- BİLGİYE ERİŞME BECERİLERİ

B.2. Bir tıp fakültesi mezununun yapabilmesi/değerlendirebilmesi ve gerekli olanaklar sağlandığında yapabileceği gereken girişimler/beceriler

I-UYGULAMALI BECERİLER

Laboratuvar testleri

Diagnostik girişimler

Koruyucu girişimler

Tedavi edici girişimler

II- ENTELLEKTÜEL BECERİLER

Bilginin değerlendirilmesi

B.1. Bir tıp fakültesi mezununun mutlaka öğrenmesi ve/veya kesinlikle ustalaşmış olması gereken beceriler ve sonuçlarını mutlaka yorumlayabilmesi gereken testler

I-UYGULAMALI BECERİLER
Öykü alma, tedaviyi planlama, kayıt tutma ve rapor hazırlama
Genel ve soruna yönelik öykü alabilme
Mental durum değerlendirmesi, psikiyatrik öykü alabilme
Hasta dosyası hazırlayabilme
Doğru kayıt tutma, bildirimler
Doğru, uygun ve okunaklı reçete düzenleyebilme
Epikriz hazırlayabilme
Hastaların uygun sevk edilebilmesi
Adli rapor hazırlayabilme
Genel ve Soruna Yönelik Fizik Muayene
Deri muayenesi
Baş –boyun ve KBB muayenesi
Göz ve göz dibi muayenesi
Solunum sistemi muayenesi
Vücut sıcaklığının ölçülmesi ve izlemi
Kan basıncı ölçümü
Kalp-damar sistemi muayenesi
Karın muayenesi
Nörolojik muayene
Kas-iskelet muayenesi
Psikiyatrik muayene
Meme ve aksiller bölge muayenesi
Digital rektal muayene
Ürolojik muayene
Jinekolojik muayene
Gebe muayenesi
Çocuk ve yenidoğan muayenesi
Adli ölü muayenesi
Laboratuvar Testleri ve İlgili Diğer İşlemler
Biyolojik materyalle çalışma ilkelerini uygulayabilme
Mikroskopik inceleme için boyasız (direkt) preparat hazırlayabilme ve inceleme yapabilme
Laboratuvar örneğini uygun koşullarda laboratuvara ulaştırabilme
Mikrobiyolojik/patolojik/radyolojik inceleme için istek formunu doldurabilme
Mikroskop kullanımı (gram inceleme vb. yapabilme)
Tam kan sayımı ve periferik yayma yapabilme
Sedimentasyon ölçümü
Kanama ve pıhtılaşma zamanı ölçümü
Tam idrar analizi (mikroskopik inceleme dahil)
Dışkı yayması hazırlama ve mikroskopik inceleme
Vaginal akıntı örneği incelemesi (GYE taraması, taze preparat hazırlama ve bakısı)
Glukometre ile kan şekeri ölçümü
Peak-flow metre ile solunum ölçümü
EKG çekimi

Dekontaminasyon, dezenfeksiyon, sterilizasyon, antisepsi sağlayabilme
İlgili enfeksiyona yönelik örneklerin transportunu ve inokülasyonunu yapabilme
Su ve gıda numunesi alabilme
Su dezenfeksiyonu yapabilme
Sularda klor düzeyini belirleyebilme
Girişimler
Damar yolu açabilme
Venöz, kapiller kan örneği alabilme
İdrar sondası takabilme
Kan transfüzyonu yapabilme
Lokal ve sistemik ilaç uygulamaları ve aşı yapabilme, PPD testi uygulayabilme
Uygulanacak ilaçları doğru şekilde hazırlayabilme
İnsülin enjeksiyon tekniklerini uygulayabilme
İlgili enfeksiyona yönelik kültür örneklerini alabilme (boğaz, gaita, pü, kan, deri, vücut sıvıları)
Lavman yapabilme
Nazogastrik sonda uygulayabilme
Kulak yıkayabilme
Mide yıkayabilme
Doğum sonrası anne bakımını yapabilme
Yara-yanık bakımı yapabilme
Yüzeysel sütür koyup alabilme, abse açabilme, v.b. basit temel cerrahi girişimler ve gerekli lokal anestezi uygulamaları
Normal spontan doğum yaptırabilme (epizyo açma ve onarımı dahil)
Yenidoğanın doğum odasında bakımını yapabilme
Antropometrik ölçümlerin yapılabilmesi
Vajinal ve servikal örnek alabilme
İlk ve acil yardım için gerekli girişimler
Hava yolu açıklığını sağlayabilme, 'Airway' yerleştirebilme
Hava yolundaki yabancı cismi uygun manevra ile çıkarabilme (Heimlich)
Temel yaşam desteği (kalp masajı ve yapay solunum) sağlayabilme
Dış kanamayı durduracak/ sınırlayacak önlemleri alabilme
Burun tamponu koyabilme
Atel yapabilme ve uygulayabilme
Bandaj ve soğuk-sıcak kompres uygulayabilme
Kas iskelet sistemi yaralanmalarında ilk yardım yapabilme
Hastanın klinik durumuna uygun olarak taşınmasını sağlayabilme
Oksijen ve nebulizasyon tedavisi uygulayabilme
Sıvı elektrolit dengesini düzenleyebilme
Göz yaralanmalarında ilk yardım yapabilme
Zehirlenmeler ile hayvan ısırık ve sokmalarında ilk ve acil yardım yapabilme
Acil psikiyatrik hastanın stabilizasyonunu yapabilme
II- ENTELEKTÜEL BECERİLER
Bilginin değerlendirilmesi
Klinik tablonun aciliyetini değerlendirebilme
Öykü, fizik muayene ve vital bulguları değerlendirebilme (nabız, solunum, ateş, kan basıncı)

Normal ve patolojik EKG bulgularını ayırt edebilme
Radyolojik filmin hangi incelemeye ve hangi bölgeye ait olduğunu ayırt edebilme
Akciğer grafisinin değerlendirilebilmesi
İskelet sistemi grafilerini değerlendirilebilmesi
Direkt karın grafisinin değerlendirilebilmesi
Uygun laboratuvar testi ve diğer tanı araçlarını seçebilme
Sık istenen laboratuvar sonuçlarını değerlendirebilme (normal ve patolojik yorumlama), gerekirse daha ileri tetkikleri planlayabilme
Ayırıcı tanı yaklaşımı geliştirebilme
Çocuklarda büyüme ve gelişmeyi izleyebilme (persentil eğrileri, Tanner derecelendirmesi)
Malnütrisyon ve dehidratasyonun tanısını, derecelendirilmesi yapabilme ve tedaviyi planlayabilme
Tedavinin gerekliliğini değerlendirebilme
İlaç dışı tedaviyi planlayabilme
Akılcı ilaç tedavisi planlayabilme, uygulayabilme ve izleyebilme
Özel durumlarda (Çocuklarda, yaşlılarda, gebelerde, emzirenlerde, karaciğer ve böbrek hastalarında ilaç kullanımı prensiplerine uyabilme
İlaç dozlarını doğru hesaplayabilme
Uygulanacak ilaç dozlarını doğru hesaplayabilme
Ölüm nedenini doğru olarak belirleyebilme
Yüksek riskli gebelikleri belirleyebilme ve yönlendirebilme
Koruyucu hekimlik uygulamaları
Kişiyi hastalanmadan önce, çevresiyle birlikte değerlendirebilme
Öncelikli sağlık sorunları ve risk gruplarını tanıyabilme
Doğurganlığı düzenleme danışmanlığı verebilme
Kontrasepsiyon yöntemlerinin doğru uygulayabilme ve kullanıcıları izleyebilme
Gebe izlemi yapabilme
Gebelikte teratojenik etkiler konusunda danışmanlık verebilme
Doğum sonrası bakım yapabilme
Erken tanı için uygun tarama yöntemlerini seçebilme, uygulayabilme ve yönlendirebilme
Yenidoğan bebeklerde anne sütü emme pratiği kazandırabilme
Sağlam çocuk izlemi yapabilme
Yaşa göre beslenmeyi düzenleyebilme
Bağışıklama yapabilme
Kazalardan korunma
Toplumda bulaşıcı hastalıklarla mücadele edebilme
İlaçla koruma
Topluma meme ve serviks tarama bilincinin kazandırılabilmesi
Menapozda sağlığı izleyebilme ve yönlendirebilme
Meslek hastalıklarından korunma
Kronik hastalıkların izlenmesi ve korunma
Topluma sağlıklı yaşam bilgisi verebilme (kişisel hijyen, fizik aktivite, cinsel sağlık, uyuşturucu, sigara, alkol, beslenme vb.)
Toplumda risk gruplarına uygun sağlık eğitimi yapabilme
Sağlık kuruluşlarında ve toplu yaşam alanlarında enfeksiyonların önlenmesi
Salgınlarda ve afetlerde yönetim
Herhangi bir toplumda sağlıkla ilgili sorunları epidemiyolojik yöntemler kullanarak saptayabilme ve çözüm yollarını ortaya koyabilme

III- İLETİŞİM BECERİLERİ
Çalışma ekibi ile etkili iletişim kurabilme
Hasta ve hasta yakınlarıyla etkili iletişim kurabilme
Hastanın toplumsal ve ekonomik durumunu her aşamada göz önüne alabilme
Hasta ve hasta yakınlarından doğru ve yeterli bilgi edinebilme
Hastaya ve hasta yakınlarına hastalığı ile ilgili yeterli ve anlayacağı biçimde bilgi verebilme
Hastaya ve/veya hasta yakınlarına olası girişimler/ tedavi seçenekleri hakkında doğru ve yeterli bilgi verebilme, tedavi için onay alınması
Kanser ve engellilik gibi özel yaklaşım gerektiren durumlarda iletişime özen gösterebilme
Meslektaşları ve eğiticileri ile etkili iletişim kurabilme
IV- BİLGİYE ERİŞME BECERİLERİ
Gözlemci, sorgulayıcı ve araştırmacı olabilme
Hekimlik bilgilerini artırabilme/ yeni bilgiler edinebilme yönünde çaba gösterebilme
Makale yazabilme
Bilgi kaynaklarını etkili biçimde kullanıp yorumlayabilme/ kanıta dayalı bilgiyi ayırt edebilme

B.2. Bir tıp fakültesi mezununun yapabilmesi/değerlendirebilmesi ve gerekli olanaklar sağlandığında yapabilmesi gereken girişimler/beceriler

I-UYGULAMALI BECERİLER
İzlem ve denetim
Yatan hastanın izlemi, tedavi istemini/talimatlarını (order) eksiksiz, açık ve net olarak verebilme ve izleyebilme
Nonstress test (NST) yapılabilmesi ve değerlendirilebilmesi
Sağlık kuruluşları ve gayrisihhi müesseselerin denetiminin yapılabilmesi
Girişimler
Görme alanı muayenesi (konfrontasyon yöntemi) yapabilme
Lomber ponksiyon yapabilme
Pathergy testi uygulayabilme
Rinne-Weber ve Schwabach testleri uygulayabilme
Torasentez, parasentez, perikardiyosentez yapabilme
Kan gazı için arteriyel kan örneği alabilme
Hava kirliliği ölçümü yapabilme
Gürültü ölçümü yapabilme
Entübasyon yapabilme
Kardiyoversiyon ve defibrilasyon uygulayabilme
Cerrahi hastanın premedikasyonunu yapabilme
Cut-down, suprapubik mesane ponksiyonu yapabilme
Omurilik yaralanması, inme, serebral palsi, spina bifida gibi hastalıklarda temel bakım uygulayabilme
Epizyotomi açabilme ve dikebilme
Tırnak çekebilme
Pulse oksimetre uygulayabilme ve değerlendirebilme
Fototerapi uygulayabilme
II- ENTELEKTÜEL BECERİLER
Bilginin değerlendirilmesi
Solunum fonksiyon testlerinin değerlendirilebilmesi
İleri biyokimyasal, mikrobiyolojik, hematolojik, radyolojik, serolojik inceleme sonuçlarının yorumlanabilmesi
Glaskow koma skalasına göre hastanın değerlendirilebilmesi
Eklem stabilitesinin değerlendirilebilmesi
Soyağacının çıkarılabilmesi
Psikiyatrik tanı için gerekli semptomları ayırt edebilme
Kan bankası işleyişi ve klinik ile ilişkiler
Toplumdaki risk gruplarına sağlık eğitimi yapabilme (bireysel veya gruplar halinde, evde, işyerlerinde vb.)

TUTUM VE DAVRANIŞ HEDEFLERİ

- 1- Hekimin öncelikli görevinin, hastalıkları önlemek ve hastalıkları iyileştirmeye çalışarak insan yaşamını ve sağlığını korumak olduğunu benimseme.
- 2- Görevini uygularken evrensel tıp etiği ilkeleri olan “zarar vermeme-yararlılık, adalet ve özerklik” ilkelerini gözetme.
- 3- Sınırlı sağlık kaynaklarının dağıtımında birey ve toplumun önceliklerini etik ölçütlerle gözetme.
- 4- Tıp alanında tek yol göstericinin bilimsel düşünce ve eleştirel sorgulayıcı yaklaşım olduğunu benimseme.
- 5- Güncel bilimsel bilgiyi edinmenin bir mesleki sorumluluk olduğunu özümseme.
- 6- Acil durumlarda hekim olarak ilk yardım sorumluluğunu taşıma.
- 7- Her hastaya veya bireye yaşadığı çevre, toplum ve bireysel özelliklerini değerlendirerek yaklaşma.
- 8- Her hastaya veya bireye yansız, yargısız ve ayrımsız yaklaşma ve bunun bir etik zorunluluk olduğunu benimseme.
- 9- Her hastaya veya bireye hastalığı ve tedavisi ile ilgili anlaşılır ve açıklayıcı bilgi vermek, buna dayalı onam (rıza) almak, gizliliğini koruma gibi hasta haklarını yaşama geçirme.
- 10- Hasta ve hasta yakınları ile sağlıklı iletişim kurma.
- 11- Hasta ve hasta yakınları ile empati kurma.
- 12- Hekim-hasta etkileşiminde dürüst ve güvenilir bir hekim modeli oluşturma.
- 13- Hekimlik sanatının etik kavram ve ilkelerini bilme, doğumdan ölüme kadar yaşamın her döneminde ortaya çıkabilecek etik sorunlarda karar verme
- 14- Ölüm gerçeği ve yarattığı sorunlarla başetme.
- 15- Hekimlik mesleğine ticari bir görünüm vermemeyi benimseme.
- 16- Akılcı ilaç kullanım ilkelerini benimseme.
- 17- Tanı ve tedavide pahalı yöntemleri önermenin, gereksiz harcamalar yaptırmanın yol açacağı etik ve ekonomik sonuçların farkına varma.
- 18- Kendi özlük haklarının farkında olma ve bunları savunmanın mesleki kimlik açısından önemini benimseme.
- 19- Meslektaşlarını hekimlik açısından onur kırıcı ve haksız saldırılara karşı koruma.
- 20- Bir ekip çalışması gerektiren mesleğin öteki üyelerine karşı açık, dürüst ve paylaşımcı davranış sergileme.
- 21- Kendi mesleğinin ve diğer mesleki alanların sınırlarının farkında olma ve saygı duyma.
- 22- Bilimsel, teknik ve etik danışımı (konsültasyonu) bir hekim ve hasta hakkı olarak benimseme.
- 23- Evrensel insan hakları ilkelerinin mesleki uygulamanın her alanında yaşama geçirme.
- 24- Adli vakalarla ilgili yasal ve mesleki sorumluluk ve yükümlülüklerinin farkında olma.
- 25- Bireysel ve toplumsal düzeyde sağlık eğitimi sorumluluğu taşıma.
- 26- Her mesleki uygulamada toplum sağlığını önceleme.